

Weekopdracht 5: Perspectief

1. Formuleer een discussiepunt

Bestudeer de literatuur en formuleer daarover een kritische vraag of stelling waarover we kunnen doorpraten. Bijvoorbeeld:

- Je geeft aan wat je nog niet precies begrepen hebt: 'Op p. X staat Y. Ik denk dat daar Z mee bedoeld wordt, maar helemaal duidelijk is me dat nog niet.'
- Je formuleert een stelling over jouw begrip de strekking van de inhoud: 'de auteurs bedoelen dus kennelijk dat... Zie ik dat goed of niet?'
- Je formuleert een stelling over de inhoud zelf: 'de auteurs beweren dat... Maar daar ben ik het niet mee eens/daar kan anders over gedacht worden.'

2. Perspectief bij Henk Krol

In Bijlage I vind je een gedeelte van de bijdrage van Henk Krol (50PLUS) tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen van 2018 opgenomen. Voor het gemak zijn de uitingen alvast genummerd (volgens dezelfde criteria als Van Leeuwen & Van Vliet (2019)).

a. Markeer in de tekst alle verwijzingen naar kiezers. Gebruik hiervoor dezelfde criteria als Van Leeuwen & Van Vliet, dus neem alle verwijzingen naar individuen, groepen mensen, 'Nederland', etc. mee.

b. In hoeveel uitingen verwijst Krol naar de kiezer? Rapporteer hierover op dezelfde manier als Van Leeuwen & Van Vliet (2019) (dus in absolute en relatieve aantallen; zie tabel 2). Als er in één uiting meerdere verwijzingen naar kiezers zitten, tel die dan als één.

c. Bepaal nu of de kiezers ook een eigen perspectief krijgen. Rapporteer over je bevindingen in absolute en relatieve aantallen (zie tabel 3 bij Van Leeuwen & Van Vliet (2019)) en vergelijk je resultaten met de resultaten van van Van Leeuwen & Van Vliet (2019) uit Tabel 3. Wat kun je concluderen over de mate waarin Krol naar de kiezers verwijst en hen perspectief ('een stem') geeft? Wat zegt dit over de mate waarin Krol als populistisch gezien kan worden (op basis van dit criterium in het door jou geanalyseerd stukje tekst)?

(NB: je hoeft dus bij de beantwoording van deze vraag dus niet uit te splitsen naar het *soort* perspectief (directe rede, vrije indirecte rede, indirecte rede en impliciet perspectief): die kun je voor deze opdracht samennemen.)

3. Analyseopdracht 'perspectief'

Hieronder zie je een passage uit een journalistiek narratief uit *Trouw* dat verscheen na de tramaanslag in Utrecht in maart 2019¹, waarin de lezer wordt 'uitgenodigd' een *mediated witness* te worden. Noem drie stilistische technieken die hiertoe worden ingezet. Geef van iedere techniek een

¹ <https://www.trouw.nl/nieuws/om-kwart-voor-elf-staat-de-tram-stil-daarna-heel-utrecht-b1d5dacf/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2Furl%3Fsa%3Dt%26rct%3Dj%26q%3D%26esrc%3Ds%26source%3Dweb%26cd%3D%26ved%3D2ahUKFwj1rWZu77tAhUJn6OKHbLEAdYQFjAAegQIARAC%26url%3Dhttps%253A%252F%252Fwww.trouw.nl%252Fnieuws%252Fom-kwart-voor-elf-staat-de-tram-stil-daarna-heel-utrecht%7Eb1d5dacf%252F%26usg%3DAOvVaw0WNUM-CWMC22AuKp5t0TCg>

concreet voorbeeld (geef regelnummer) en leg kort uit hoe die techniek bijdraagt aan het 'meebeleven' van het verhaal.

1 **Om kwart voor elf staat de tram stil, dan de hele stad**

2 De tram op weg naar het centrum van Utrecht kwam tot stilstand op het 24 Oktoberplein. Het drama
3 dat zich daar afspeelde, verlamde de hele stad.

4 Ilona Bos, Amber Dujardin, Hans Marijnissen en Gidi Pols en Petra Vissers 18 maart 2019, 19:51

5 10.45 uur Schoten in een tram in Utrecht

6 Ze zijn op weg naar de Jaarbeurs, naar het busstation en willen daar overstappen op de lijn naar de
7 universiteit op de Uithof, of ze willen gewoon een ochtend winkelen in het oude centrum van
8 Utrecht. Maar om kwart voor elf, net voor de bocht op het 24 Oktoberplein, komt er een einde aan
9 deze normale maandagochtend. Er klinken schoten, passagiers vallen neer tussen de kunststof
10 stoeltjes, de tram komt schokkend tot stilstand.

11 Martine Rood, algemeen directeur van een digitaal zorgplatform, is aan het werk in haar kantoor pal
12 aan het 24 Oktoberplein. Ze kijkt niet direct uit op de plek van het drama, maar hoort wel dat er
13 wordt geschoten. "Het bizarre was dat mijn collega van de buitendienst juist kwam aanrijden toen
14 het gebeurde. Hij zag mensen uit hun auto vluchten en kwam bibberend bij ons binnen." Als ze naar
15 buiten wil om een kijkje te nemen, sommeert de politie haar om direct weer naar binnen te gaan.
16 "Alles is hermetisch afgesloten. We hebben alle deuren en ramen dichtgedaan. Ik zie het plein alleen
17 via de weerspiegeling in de ruiten. Er lopen megaveel hulpverleners. De trams staan nog steeds stil."

18 Bouwvakker Michel Andonov is op het plein aan het werk als hij de consternatie ziet in de tram. "Ik
19 hoorde schoten. Vermoedelijk is er daarna iemand uit de tram gesprongen. Ik zag hem schieten op
20 een witte auto, en daarna op een vrachtwagen. Hij schoot dwars door een ruit. Daarna sprong hij in
21 een bordeauxrode auto. Hij reed om de trams heen de Beneluxlaan in. Ik ben ontzettend
22 geschrokken."

Bijlage bij vraag 2: Deel van de bijdrage Henk Krol (50PLUS) tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen (2018)

[1] Mevrouw de voorzitter. [2] 50PLUS trekt niet alleen in de vier weken voor de verkiezingen het land in. [3] Dat doen we ook op andere momenten. (...) [4] En dat is leerzaam, [5] want juist buiten dit gebouw hoor je wat er leeft in de samenleving. [6] Je merkt dan keer op keer dat Nederland een prachtig land is om te wonen, [7] maar de mensen die wij spraken, vinden ook dat ons land zichtbaar in verval is; verval op veel terreinen. [8] Denk aan de kaalslag in de publieke sector. [9] Mensen thuis hebben daar grote zorgen over.

(...)

[10] Juist in een jaar met ten minste twee belangrijke verkiezingen begrijp ik maar al te goed [11] dat dit kabinet ook de helft van de kiezers die immers 50-plus is, niet in de armen van mijn partij wil drijven. [12] Maar na alle minnen van de afgelopen negen jaar is deze plus lang niet genoeg. [13] Die dicht de koopkrachtkloof tussen werkenden en mensen die hard gewerkt hebben niet. [14] En nee, mevrouw de voorzitter, ik heb deze keer geen grafiek bij me, [15] maar het staat nog steeds op ieders netvlies gegrift. [16] In 2017 en in 2018 werd die kloof veel groter [17] en die zal in 2019 zeker niet kleiner worden.

[18] Er is meer waar mensen boos over zijn. [19] Het meest genoemd is de weerstand tegen de afschaffing van de dividendbelasting. [20] En ook de kritiek van de Raad van State was niet mild. [21] Boos zijn mensen ook door het alsmaar niet oplossen van de ouderenwerkloosheid. [22] Op dit moment zijn er ongeveer 140.000 ouderen op zoek naar een baan. [23] Boos zijn ze ook over het hardvochtig vasthouden aan een alsmaar stijgende AOW-leeftijd, [24] terwijl er geen oog is voor mensen die maar met moeite de 65 dachten te halen. [25] Een rijk land als Nederland kan zich een AOW-leeftijd van 65 jaar veroorloven. [26] Het is een kwestie van beschaving. [27] Het is een politieke keuze.

[28] Ouders hebben het beste voor met hun kinderen en kleinkinderen, [29] maar ook jongeren voelen zich in de steek gelaten. (...) [30] Studeren is voor onze jeugd financieel steeds lastiger [31] en er ontstaat weer een kloof tussen rijke en armere gezinnen. [32] Zorgelijke ontwikkelingen. [33] Mensen ergeren zich terecht aan het feit dat er wantoestanden zijn bij UWV en ING. [34] Ze hebben genoeg van al het gesjoemel. [35] (...) Mensen thuis zien de leden van de coalitiepartijen niet langer als volksvertegenwoordigers maar als politici die het eigenbelang, het partijbelang voor het algemeen belang laten gaan. [35] Het regeerakkoord is verworpen tot een dictaat met 76 leden als stembus.

Bron: Handelingen van de Tweede Kamer